

PRAWNA KONTROLA METROLOGICZNA PRZYRZĄDÓW POMIAROWYCH

Michał SIARKIEWICZ

Główny Urząd Miar, Biuro Służby Miar
tel.: 22 581 9013 e-mail: m.siarkiewicz@gum.gov.pl

Streszczenie: Artykuł dotyczy prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych. Podaje cel i sposób sprawowania prawnej kontroli metrologicznej, a także wymienia akty prawne regulujące prawną kontrolę metrologiczną w Polsce.

Słowa kluczowe: metrologia prawna, prawna kontrola metrologiczna przyrządów pomiarowych, legalizacja, cecha legalizacji.

1. SYSTEM PRAWNEJ KONTROLI METROLOGICZNEJ

Prawna kontrola metrologiczna przyrządów pomiarowych jest wykonywana w Polsce na mocy ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach [1]. Art. 1 ww. ustawy określa, że celem ustawy jest zapewnienie jednolitości miar i wymaganej dokładności pomiarów wielkości fizycznych w Rzeczypospolitej Polskiej. Prawna kontrola metrologiczna jest jednym z ustawowych środków, za pomocą których jest realizowany cel ustawy Prawo o miarach, określony w art. 1. Zgodnie z definicją podaną w art. 4, pkt 9 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach [1] prawna kontrola metrologiczna to działanie zmierzające do wykazania, że przyrząd pomiarowy spełnia wymagania określone we właściwych przepisach.

Zagadnienia prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych regulują (stan prawny na dzień 1 lipca 2017 r.):

- rozdział 3. ustawy z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach [1] oraz

- rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych [2],

- rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli [3],

- rozporządzenia szczegółowe dla poszczególnych rodzajów lub grup przyrządów pomiarowych określające wymagania, którym powinny odpowiadać przyrządy pomiarowe podlegające prawnej kontroli metrologicznej i szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podca prawnej kontroli metrologicznej.

Przyrządy pomiarowe, które mogą być stosowane:

- 1) w ochronie zdrowia, życia i środowiska,
- 2) w ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- 3) w ochronie praw konsumenta,

4) przy pobieraniu opłat, podatków i innych należności budżetowych oraz ustalaniu opustów, kar umownych, wynagrodzeń i odszkodowań, a także przy pobieraniu i ustalaniu podobnych należności i świadczeń,

- 5) przy dokonywaniu kontroli celno-skarbowej,
- 6) w obrocie

i są określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 (tj. w rozporządzeniu [3]), podlegają prawnej kontroli metrologicznej.

Przyrządy pomiarowe wprowadzone do obrotu lub użytkowania po dokonaniu oceny zgodności, które są stosowane w dziedzinach, o których mowa powyżej, i zostały określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 (tj. w rozporządzeniu [3]), podlegają w użytkowaniu prawnej kontroli metrologicznej. Określają to odpowiednio art. 8, ust. 1 oraz art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach [1].

Możliwość wprowadzania niektórych rodzajów przyrządów pomiarowych do obrotu lub użytkowania w wyniku oceny zgodności wynika z przepisów:

- ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku [4],

- rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie wymagań dla przyrządów pomiarowych [5].

Wprowadzanie przyrządów pomiarowych do obrotu lub użytkowania na podstawie oceny zgodności dokonanej przez producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela, który poddał wyrób lub proces jego wytwarzania ocenie zgodności, zastępuje klasyczne dla prawnej kontroli metrologicznej etapy wprowadzania przyrządu pomiarowego do obrotu lub użytkowania tj. zatwierdzenie typu i legalizację pierwotną, o których będzie mowa w dalszej części artykułu.

Prawnej kontroli metrologicznej w Polsce podlegają takie przyrządy pomiarowe jak drogowe cysterny pomiarowe, gęstościomierze zbożowe użytkowe i wzorcowe, gęstościomierze oscylacyjne, manometry do opon pojazdów mechanicznych, przyrządy do pomiaru prędkości pojazdów w kontroli ruchu drogowego, wagi automatyczne (dla pojedynczych ładunków, odważające, porcjujące, przenośnikowe, wagonowe), wagi nieautomatyczne, wagi samochodowe do ważenia pojazdów w ruchu, odważniki, zbiorniki pomiarowe do cieczy, areometry szklane – alkoholomierze i densymetry, beczki metalowe, mierniki poziomu dźwięku, tachografy samochodowe, wykresówki do tachografów, analizatory

spalin samochodowych, ciepłomierze, podzespoły ciepłomierzy (przeliczniki, pary czujników temperatury, przetworniki przepływu), gazomierze, instalacje pomiarowe do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości cieczy innych niż woda, liczniki energii elektrycznej czynnej, maszyny do pomiaru pola powierzchni skór, przyrządy do pomiaru długości tkanin, drutu, kabla, materiałów taśmowych, opatrunkowych i papierowych, taksometry, wodomierze.

Wszystkie przyrządy podlegające prawnej kontroli metrologicznej w Polsce są wymienione w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli [3].

Prawna kontrola metrologiczna, zgodnie z art. 8, ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach [1], jest wykonywana przez:

1) **zatwierdzenie typu** przyrządu pomiarowego na podstawie badania typu – przed wprowadzeniem typu przyrządu pomiarowego do obrotu lub

2) **legalizację pierwotną albo legalizację jednostkową** – przed wprowadzeniem danego egzemplarza przyrządu pomiarowego do obrotu lub użytkowania, a także

3) **legalizację ponowną** – w stosunku do przyrządów pomiarowych już wprowadzonych do obrotu lub użytkowania. Prawna kontrola metrologiczna przyrządów pomiarowych może być przeprowadzana w:

1) siedzibie organu administracji miar;

2) punkcie legalizacyjnym (punkt legalizacyjny to miejsce wykonywania przez organy administracji miar czynności związanych z legalizacją dużej ilości określonych rodzajów przyrządów pomiarowych u producenta, importera albo u przedsiębiorcy dokonującego napraw lub instalacji);

3) miejscu zainstalowania lub użytkowania przyrządu pomiarowego, jeżeli wynika to z wymagań;

4) miejscu wykonywania legalizacji pierwotnej lub legalizacji ponownej przez podmiot, któremu Prezes Głównego Urzędu Miar udzielił upoważnienia do wykonywania legalizacji pierwotnej lub legalizacji ponownej (podstawa: art. 8c ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach [1]).

2. ZATWIERDZENIE TYPU

Zatwierdzenie typu przyrządu pomiarowego to potwierdzenie, w drodze decyzji, że typ przyrządu pomiarowego spełnia wymagania. Zatwierdzenie typu przyrządu pomiarowego jest dokonywane na wniosek producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela. Do wniosku o zatwierdzenie typu dołącza się dokumentację niezbędną do przeprowadzenia badania typu, a w szczególności dokumentację techniczno-konstrukcyjną typu przyrządu pomiarowego oraz przynajmniej jeden egzemplarz przyrządu pomiarowego reprezentujący typ, który ma zostać zatwierdzony, albo wskazuje się we wniosku miejsce zainstalowania tego egzemplarza, jeżeli wynika to z wymagań. Złożona dokumentacja oraz egzemplarze przyrządu są przedmiotem tzw. badania typu tj. czynności mających na celu wykazanie, czy przyrząd pomiarowy danego typu spełnia wymagania i stanowiących podstawę zatwierdzenia typu.

Badaniami typu przyrządów pomiarowych zajmuje się Główny Urząd Miar. W wyniku przeprowadzonego badania typu Prezes Głównego Urzędu Miar może wydać odpowiednio decyzję zatwierdzenia typu, zatwierdzenia typu z ograniczeniami albo decyzję odmawiającą zatwierdzenia

typu, gdy przyrząd pomiarowy nie spełnia wymagań. Ww. zagadnienia są uregulowane w art. 4 pkt 10 i pkt 12, art. 8d ust. 1 i ust. 2, art. 8f ust. 1, ust. 2 i ust 3 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach [1].

3. LEGALIZACJA PIERWOTNA, JEDNOSTKOWA, PONOWNA

Legalizacja to zespół czynności obejmujących sprawdzenie i stwierdzenie w drodze decyzji, poświadczoną wyłącznie dowodem legalizacji, że przyrząd pomiarowy spełnia wymagania. Legalizacja dotyczy konkretnego egzemplarza przyrządu pomiarowego. Dowodem legalizacji może być świadectwo legalizacji (dokument papierowy) lub cecha legalizacji (np. plomba odciskana, naklejka) umieszczana na przyrządzie pomiarowym, poświadczające dokonanie legalizacji. Materiały nośników cechy legalizacji nie są określone w przepisach; przepisy mówią jedynie, że nośniki powinny zapewniać ich czytelność, trwałość i odporność na zniszczenie (§ 21 ust. 4 rozporządzenia [2]). Legalizacja przyrządów pomiarowych jest domeną okręgowych i obwodowych urzędów miar. Legalizacji pierwotnej albo legalizacji jednostkowej przyrządu pomiarowego dokonuje się na wniosek producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela albo importera. Legalizacji ponownej przyrządu pomiarowego dokonuje się zaś na wniosek użytkownika albo wykonawcy naprawy lub instalacji przyrządu pomiarowego. Ww. zagadnienia są uregulowane w art. 4 pkt 13, pkt 20, art. 8j ust. 1, art. 8k ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach [1]. Legalizacja ponowna jest najczęściej wykonywanym elementem prawnej kontroli metrologicznej.

Przyrządy pomiarowe należy zgłaszać do legalizacji ponownej:

1) przed upływem okresu ważności legalizacji pierwotnej, albo poprzedniej legalizacji ponownej,

2) przed upływem terminu od dokonania oceny zgodności,

3) po zainstalowaniu w miejscu użytkowania, przed upływem okresu ważności legalizacji pierwotnej, jeżeli sprawdzenie zgodności z wymaganiami jest wykonywane przed lub po jego zainstalowaniu w tym miejscu,

4) w przypadku zmiany miejsca instalacji lub użytkowania, w którym była dokonana ocena zgodności albo legalizacja;

5) w przypadku uszkodzenia albo zniszczenia cech legalizacji lub cech zabezpieczających naniesionych podczas legalizacji,

6) w przypadku uszkodzenia albo zniszczenia oznaczeń lub cech zabezpieczających naniesionych podczas dokonywania oceny zgodności,

7) po naprawie.

Wszystkie te przypadki wymienia art. 8k ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach [1]. Sposób ustalania terminów legalizacji ponownej przyrządów pomiarowych, w tym sposób odnoszący się do przyrządów poddanych ocenie zgodności o których mowa w pkt. 2 powyżej, zostanie wyjaśniony w części 3.2 niniejszego artykułu.

3.1. Dowody legalizacji i okresy ich ważności

Tak jak wspomniano powyżej dowodem legalizacji może być świadectwo legalizacji (dokument papierowy) lub cecha legalizacji (np. plomba odciskana, naklejka) umieszczana na przyrządzie pomiarowym. Wzór świadectwa

legalizacji został zdefiniowany w Załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych [2], natomiast wzory cech legalizacji określa Załącznik nr 4 do ww. rozporządzenia.

Wzory cech legalizacji stosowanych przez Główny Urząd Miar, urzędy okręgowe, obwodowe, podmioty upoważnione oraz wzór cechy rocznej i cechy miesięcznej pokazuje rysunek nr 1.

Rys. 1 Wzory cech legalizacji stosowanych przez (kolejno od lewej): Główny Urząd Miar, urzędy okręgowe, obwodowe, podmioty upoważnione oraz wzór cechy rocznej i cechy miesięcznej [2]

Zgodnie treścią przepisu § 21 ust. 2 ww. rozporządzenia [2] na cechę legalizacji składa się z cecha identyfikująca urząd podległy organowi administracji miar albo podmiot upoważniony i cecha:

- 1) roczna - jeżeli okres ważności legalizacji wyrażony jest w latach, albo
- 2) roczna i miesięczna - jeżeli okres ważności legalizacji jest wyrażony w miesiącach.

W tym miejscu należy także wskazać na występowanie tzw. cech legalizacji pierwotnej o określonym wzorze. Na przyrządach pomiarowych, do których odnoszą się odrębne dyrektywy Unii Europejskiej umieszcza się cechy legalizacji pierwotnej o określonym wzorze:

1) pierwszy element stanowi mała litera „e”, zawierająca w górnej części duże litery PL, ustalone jako oznaczenie Rzeczypospolitej Polskiej, a w dolnej części wyróżnik cyfrowy identyfikujący właściwy urząd miar albo podmiot upoważniony;

2) drugi element składa się z dwóch ostatnich cyfr roku, w którym dokonano legalizacji, umieszczonych w sześciokącie foremnym (podstawa: § 32 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych [2] oraz Załącznik Nr 6 do ww. rozporządzenia). Wzór ww. elementów takiej cechy legalizacji przedstawia rysunek nr 2.

Rys. 2 Elementy cechy legalizacji o określonym wzorze [2]

Cechy takie mogły być nanoszone przed 1 grudnia 2015 r. na wybranych gęstościomierzach zbożowych użytkowych, manometrach do opon pojazdów mechanicznych, alkoholomierzach i densymetrach do alkoholu klasy dokładności I, II i III, odważnikach oraz przyrządach pomiarowych będących przedmiotem decyzji zatwierdzenia typu EWG. Obecnie cechy te mogą być nanoszone wyłącznie na odważnikach, na podstawie przepisu przejściowego dyrektywy 2011/17/UE, ponieważ wszystkie dyrektywy o których mowa w przepisie, zostały uchylone ww. dyrektywą (podstawa: § 45 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych [2]).

Rodzaje dowodów legalizacji oraz okresy ważności legalizacji dla poszczególnych rodzajów przyrządów pomiarowych określa Tabela nr 1 zamieszczona w punkcie 1 Załącznika nr 5 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych [2]. Przyrządy pomiarowe wprowadzone do obrotu lub użytkowania po dokonaniu oceny zgodności powinny być zgłoszone do legalizacji ponownej po raz pierwszy przed upływem terminów określonych w Tabeli nr 2 zamieszczonej w punkcie 2 Załącznika nr 5 do ww. rozporządzenia (podstawa: § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych [2] oraz Załącznik Nr 5 do ww. rozporządzenia).

3.2. Sposoby liczenia okresów ważności legalizacji

Okres ważności legalizacji wyrażony w:

- 1) miesiącach – liczy się od pierwszego dnia tego miesiąca, w którym legalizacja została dokonana;
- 2) latach – liczy się od dnia pierwszego stycznia roku następującego po roku, w którym legalizacja została dokonana.

Termin zgłoszenia przyrządu pomiarowego po raz pierwszy do legalizacji ponownej po dokonaniu oceny zgodności liczony jest od pierwszego dnia grudnia roku, którego oznaczenie zostało naniesione na przyrządzie podczas dokonywania oceny zgodności (podstawa: § 26 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych [2] oraz art. 8k ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach [1]).

3.3. Cechy zabezpieczające

Na przyrządach pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej umieszcza się także, oprócz cech legalizacji, tzw. cechy zabezpieczające. Cecha identyfikująca urząd podległy organowi administracji miar albo podmiot upoważniony jest umieszczana na przyrządach pomiarowych jako cecha zabezpieczająca przed dostępem osób nieuprawnionych we wszystkich miejscach wskazanych w:

- 1) w przepisach wydanych na podstawie art. 9a pkt 1 ustawy lub przepisach określających wymagania dla urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym – tachografów samochodowych albo
- 2) w decyzji zatwierdzenia typu albo
- 3) przez producenta przyrządu pomiarowego, w przypadku przyrządów pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania po dokonaniu oceny zgodności. (podstawa: § 24 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych [2]).

3.4. Utrata ważności legalizacji

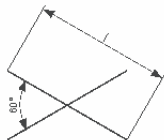
Legalizacja traci ważność w przypadku:

- 1) stwierdzenia, że przyrząd pomiarowy przestał spełniać wymagania;
- 2) uszkodzenia przyrządu pomiarowego;
- 3) uszkodzenia albo zniszczenia cechy legalizacji lub cechy zabezpieczającej;
- 4) zmiany miejsca instalacji lub użytkowania przyrządu pomiarowego, w którym legalizacja była

wykonana (podstawa: art. 8n ust. 4 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach [1]).

Ponadto, jeżeli w wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzenia organ administracji miar lub podmiot upoważniony stwierdzą, że przyrząd pomiarowy nie spełnia wymagań, cechy legalizacji umieszczone na przyrządzie pomiarowym podczas legalizacji uprzedniej są kasowane za pomocą znaku pokazanego na rysunku nr 3:

Rys. 3 Wzór znaku stosowanego do kasowania cech legalizacji [2]

Podstawę do powyższego stanowi treść przepisu § 35 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych [2].

4. PRAWNA KONTROLA METROLOGICZNA NA PRZYKŁADZIE LICZNIKÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ CZYNNEJ

Liczniki energii elektrycznej czynnej w prawnej kontroli metrologicznej podlegają obecnie wyłącznie legalizacji ponownej. Liczniki energii elektrycznej czynnej podlegające prawnej kontroli metrologicznej wprowadza się do obrotu w wyniku dokonania oceny zgodności. (podstawa: § 5 pkt 5 oraz § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli [3]).

Wcześniej liczniki energii elektrycznej podlegały dodatkowo legalizacji pierwotnej i zatwierdzeniu typu. W praktyce do 30 października 2016 r. wykonywano legalizacje pierwotne liczników, natomiast decyzje zatwierdzenia typu dla liczników były wydawane przez Prezesa Głównego Urzędu Miar do dnia 30 października 2006 r.

Okresy ważności legalizacji liczników wprowadzonych do obrotu lub użytkowania na podstawie zatwierdzenia typu i legalizacji pierwotnej określa wiersz 10, Tabela nr 1 zamieszczona w punkcie 1 Załącznika nr 5 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych [2]. Okresy ważności legalizacji liczników energii elektrycznej czynnej wprowadzonych do obrotu lub użytkowania po dokonaniu oceny zgodności określa wiersz 5, Tabela nr 2 ww. Załącznika. W obu ww. przypadkach okresy te wynoszą 15

lat dla liczników indukcyjnych o mocy nominalnej nie większej niż 30 kW, natomiast 8 lat dla pozostałych typów liczników. Dowodem legalizacji w przypadku liczników energii elektrycznej czynnej jest cecha legalizacji.

5. NADCHODZĄCE ZMIANY W PRAWNEJ KONTROLI METROLOGICZNEJ

W ustawie Prawo o Miarach [1], w odniesieniu do prawnej kontroli metrologicznej, wejdą w życie następujące zmiany:

- z dniem 1 stycznia 2018 r. likwiduje się obwodowe urzędy miar (zostaną one przekształcone w wydziały zamiejscowe okręgowych urzędów miar),

- z dniem 19 maja 2018 r. wprowadzona zostanie możliwość dokonywania legalizacji ponownej jednorodnej partii przyrządów metodą statystyczną. Jednakże legalizacji ponownej metodą statystyczną będzie można dokonywać dopiero, gdy minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, sposób dokonywania legalizacji za pomocą metody statystycznej, rodzaje przyrządów pomiarowych, które mogą podlegać legalizacji dokonywanej za pomocą tej metody, oraz warunki jednorodności partii przyrządów pomiarowych.

W rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych [2], z dniem 1 stycznia 2018 r., wejdzie w życie przepis określający, że cecha legalizacji wskazuje rok albo miesiąc i rok ważności legalizacji, nie zaś jak obecnie, rok albo miesiąc i rok dokonania legalizacji.

6. BIBLIOGRAFIA

1. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach, Dziennik Ustaw z 2016 r. poz. 884 i poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 976.
2. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych, Dziennik Ustaw poz. 969.
3. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli, Dziennik Ustaw poz. 885.
4. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, Dziennik Ustaw poz. 542, poz. 1228 i poz. 1579.
5. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie wymagań dla przyrządów pomiarowych, Dziennik Ustaw poz. 815.

LEGAL METROLOGICAL CONTROL OF MEASURING INSTRUMENTS

This article deals with legal metrological control of measuring instruments. Presents the purpose and the methods of performing legal metrological control, specifies acts of law regulating legal metrological control in Poland. It also describes proofs of metrological verification and shows markings used in Poland on protecting and verification seals. As an example is given legal metrological control related to active electrical energy meters. There are also mentioned upcoming changes in legal metrological control, including possibility of performing subsequent verification using statistical control.

Keywords: legal metrology, legal metrological control of measuring instruments, verification, proof of verification.